

Izhaja
na pol poli
vsak četver-
tek.

SLOVENSKA BČELA.

Velja na leto
2 fl. 24 kr.
in po pošti
3 fl. sr.

Odgovorni vrednik: **Ant. Janežič.**

Št. 27.

V četrtek 7. julija 1853.

IV. leto.

O g l a s.

Tretje leto je ravno minulo, kar smo jeli „slovensko Bčelo“ med ljube Slovence pošiljati in še bi bili to radi storili, če bi se nam pri daljem izdavanju preveč zgube bati ne bilo. Zakaj s prineski dosedajnih g.g. naročnikov za drugo polletje bi bilo komej polovica tiskarnih potroškov poplačana. Smo torej prisiljeni dalje izdavanje Bčele ustaviti.

S tim vendar ne prenehamo, naše leposlovno polje po mogočnosti obdelovati. Po nasvetu več rodoljubov bomo izdavalci občasen časnik: „**Glasnik slovenskega slovstva**“ Slovincem za poduk in kratek čas. Glasnik bo prinašal:

1. različne poezije izvirne in prestavljene iz družih slovanskih narečij, kakor tudi gerških in latinskih pesnikov. Posebno se bo tudi obzir jemalo na narodno pesništvo Slovanov sploh,
2. zgodovinske in druge klasičke povesti, izvirne in prestavljene,
3. životopise imenitnih Slovanov.
4. popise običajev, posebno slovanskih narodov, potopise, krajopise itd.
5. mnogo stavkov iz zgodovine, narodopisa, basnoslovja, naravoslovja itd.
6. slovstveni pregled. V tem se bodo vsi jugoslavenski in tudi najimenitniši drugoslavenski spisi naznanaovali in kratko presojevali.
7. zmes za različne manjše reči, kratkočasnice, pregovore itd.

Vsak zvezek okoli 10 tiskanih pol v velikej osmerki bo okinčan z jeklorezom kakega imenitnega Slovence. Pervi zvezek bo prinesel podobo mnogozaslužnega Slovence in profesorja **Mattia Ahacel-na**, izdatelja koroških in štajerskih pesem.

V „glasnika“ se bodo samo prav znamenivi in v čisti slovensčini spisani sestavki jemali. Da si bomo vendar ločej vselej prav dobrih sestavkov priskrbeti zamogli in da pisateljem njih trud saj nekoliko povrnemo, bomo za vsako tiskano polo izvirnih sestavkov 10 glđ. sr. in za prestave 7 glđ. sr. plačevali. Tiste g.g. pisatelje pa, ki za svoje sestavke plačila ne tirjajo, bomo z enim ali dvema iztisoma na naj lepšem papirju tiskanega glasnika razveselili. Terdno zaupamo, da bodo nam slovenski pisatelji radovoljno na pomoč prišli.

Sestavki, za prvi zvezek namenjeni, naj se nam gotovo do konca mesca septembra t. l. pod naslovom podpisanega vrednika v Celovec pošlejo, da se potem natis berž prični in do prvih dni decembra doveršiti more.

Naročila se ne bodo prejemale; tistim gosp. naročnikom Bčele pa, ki so že za tekoče polletje naročnino odrajtali, bomo prvi zvezek zastoj poslali, ako s tim dnarjem drugači obrniti neboje. Ako hoče kdo za tih 1 glđ. 30 kr. sr. pa Bčelo prejšnjih let dobiti, mu jo radi pošljemo, naj samo naznani, ali hoče Bčelo celega lanskega ali predlanskega leta dobiti ali pa letašnje 1. polletje z Bčelo l. 1850 vred.

Ako bo prvi zvezek „Glasnika slovenskega slovstva“ dopadel, si bodo posamezni zvezki pogosto sledili in vselej podobo kaknega slovenskega pisatelja prinesli. Kakor so izvrstne Drobntince bolj za prosto ljudstvo in čistitej duhovščini namenjene, bo naš glasnik za bolj omikane bravee odločen.

Ob enem prosimo vse slov. rodoljube nas po mogočnosti podpirati.

A. Janežič.

G r o b n i k a m e n .

(Konec.)

III.

Leto je minilo, kar je Lovre iz Tuniza prijadral. Dasiravno bogat in povsod spoštovan, ga je vendar sreča bežala. Črna noč se je na njegovo dušo vlegla. Ob tem času se je mogočni cesar Karel V. na vojsko zoper Tuneze napravljaj. Cela kerščanska-Europa se je radovala nad njegovim velikodušnim podvzetjem, in je molila, da bi cesar zmagal. Sleher ni je želel, da bi se divjaki kaznovali, ki so strah mornarjem, in bič kerščanstvu bili. Le Lovretovo serce samo tega splošnega veselja občutilo ni. Strahom je vidil Ludvika pred grobnim kamnom svojega očeta, ker je bilo pričakovati, da bo Karol veliko sužnjev oprostil. Peter je rotil Lovreta, naj Benetke zapusti. Spomnil ga je žugajočega Ludvika, in mu svetval, naj si stanovanja poišče, kjer ga osvete želeči sužnji iskal ne bode. Lovre ga ni slušal. »Na-ka, reče blagi sin, ki še celo do mertvega otročje ljubezni zgubil ni« ne grem od tod! tukaj hočem ostati, in varvati spomin svojega očeta pred to pošastjo, ki hrepeni sveti prah merličev oskruniti. Ostal bom in akoravno mi osoda še enkrat toliko težo na serce naloži, kakor je ta, pod katero v brezupu zdihujem!

Leto potem kleči Lovre na grobu svojega očeta, kjer je iz drazega kararskega marmorja spominek stal, v kterega je bilo z zlatimi čerkami vsekano njegovo ime in njegove dela. Lovre je molil, in na glas počivajočega očeta nagovori. Z vročimi solzami se zgovarja, da ni mogel spolniti, kar mu je na smertnej postelji obstran Ludvika na serce položil. Kar se nekdo na enkrat za dobrim sinom na glas in zasramljivo zakrohota. Molijoči se zgrozi, da se ga kdo tako sirovo motiti prederzne. Kdo pač more popisati stermenje, ko njegovo oko sužnjega Ludvika zagleda? Obleko je na pol mavritansko, na pol kerščansko imel; glavo mu je rumenkast turban kril; iz za pasa se mu je bodalo svetilo, za katero je roka kerčevito deržala, in okoli života je, kakor s pasivnico, z verigo prepasan bil, ki jo je v sužnosti nosil. Tako je stal pred Lovretom. Lovre je menil, razserdeni oče mu je to strašno podobo pred oči postavil, da bi ga za storjeni dolg pokaral. Obraz si zakrije, toda Ludvik ga je hitro spoznal. »Glejte!« zasramljivo zavpije, »oproščen sim brez vašega pogoja. Hvala bodi velikemu Karlu, ki me je z zmagovajočim mečem in z mano 20.000 sužnjih iz jarma divjakov rešil. Kaj pa, reče dalje v silnej jezi, delate vi tukaj na grobu mojega smertnega sovražnika? Njegov grob se mora odkopati, in njegov pepel raztresti! Krasni spominek, ki slavi peklenške dela, jaz za 20 letno terpljenje tirjam.«

Te strašne besede Lovreta globoko spečjejo. Pred Ludovikovi nogi pade in ga roti, odstopiti od svojega hudičevega sklepa. Vse svoje premoženje mu je ponudil, da bi mertvega pri miru pustil. Nič sovražnika ne strése. Odkritoserčno mu še pové, da ni očetovih besed, naj ga sužnosti reši, ki mu jih je na smertnej postelji dal, slušal. To še le Ludvika bolj zbode: »Vredni sim hudiča! zaškriplje, vsaki trenutek, ki sim ga po tebi dalj terpel, naj ti večnost samih muk na tvojo brezčutno dušo navali. Živi, da boš sebe in ves svoj rod v sramoti vidil! Živi, da boš vj-

dil, kako maščevanje tudi mertve v pest dobi.⁶ To zgovoriv, sune od sebe Lovreta, in naglega koraka v mesto hiti, pred katerim je Lovretov oče pokopan ležal.

Stermé gleda Lovre za sužnjim. Meč potegne iz nožnice, in se vstavi pred grob, svojim življenjem prah mertvega brani. Vest, ki mu je poprej hudo očitala, je utihnila; znabiti je zavoljo tega umolknila, ker je njegova duša le čakala, kaj se bo zgodilo, mogoče pa, da zato, ker ga je Ludvikovo poklensko obnašanje zoper njega oborožilo. Dve uri tako stoji; kar se iz mesta sem veršenje zasliši, kakor šumeče morje. Silna množica se vali proti znanemu Montanitovemu grobu. Peter je malo hitreje na grob prišel, in roti Lovreta, naj zbeži, preden ljudstvu v roke pride, ki je neizrečeno razkačeno pripovedovajočega Ludvika poslušalo, ko jim je svoje terpljenje in muke pravil. Britko se na to Lovre zasmé; za ped se ne gane od počivališča svojega dražega očeta. Zdaj pridejo in za njimi njih poglavar (doge.) Ko je Ludvik blizo groba prišel, se pred glavarja še enkrat na koleni verže, potem ko mu je tudi v sodnej dvorani svoje tirjanje razodel. Po sili je Montanitov grobni spominek v maščevanje proti mertvem hotel, Lovretovo premoženje pa za odškodvanje, ker je toliko terpljenja prestal in še dalje terpeti mogel, kakor je sklenjeno bilo; na zadnje pa njegovo smert od rabelnove roke tirja. Glavar mu molčati veli, in se k Lovretu oberne. Ti se mu zažene pred noge, obstoji svojo pregreho, in ga zaroti naj varuje miru mertvim, in ubrani maščevanje na mestu, ki je miru in spravi posvečeno. — „Né misli, da si sodnik“ trepetaje reče, „kjer Bog je sam sodnik! On ima soditi mertve, živih ne. Ako kaznovati hočeš, naj mene smertna strela postave zadene. Jaz sim krivec, ker sim si njegov dolg na svojo dušo nakopal!“ Ker mu solze preobilne dalje govoriti niso pustile, mu je Peter zagovornik bil, ki je glavarju vse razodel, kako je nečloveško hrepenenje se zmaščevati, Lovreta ostrušilo, da se mu spon ni sneči upal. Med tim govorom tudi trije možje, katere je Lovre namesti Ludvika odkupil, pred glavarja padejo, in prosijo za svojega velikodušnega očetnika milosti. Toda vse zastonj, Lovretovo sodbo je že sklenilo starašinstvo. Mogočno se glavar k njemu oberne in reče: „Ti nisi slušal besed svojega očeta, ktere je na kraji groba k tebi govoril. Ker si se tako pregrešil, te na korablje obsodim, in tvoje posestvo se bo med uboge razdelilo.“ — Ti Ludvik pa ravno tako kazen zaslužiš, kakor on. Tvoje hrepenenje se zmaščevati, je bilo uzrok njegove hudobije. Nehvaležnik, ker so te nebesa rešile, pa po naj svetejšem, kar je na svetu, po grobu svoje roparske roki steguješ? Proč od tod! Beži iz Benetek strahovitnež! Tvoj pogled grozo budi, ti si pri nas nevaren. Čez mertve nimajo sodb zemski sodniki sklepati, ino grobje ostanejo sveto pribežališče miru, dokler bo svet stal.“

Glasno poterdi ljudstvo, da je s tako sodbo zadovoljno. Ludvik se popolnoma pobit preč poda. Sedaj se Lovretu bližajo, ki je na grobu ležal, da bi ga na korablje odpeljali. Tode njegova bolečina se je vunder razmesarjene duše usmilila — Lovre je bil že na boljzej pravici.

Posl. J. V.

Toulovec Lovre.

(Konec.)

Toulovec je tudi za svojo stran bogato gostijo napravil, kjer je imelo biti na mizi vsega, kar je li tadašnji svet dobrih jedi, sladkarij in zbranih pijač poznal, in sploh ni ničesar opustil, kar je zamoglo po njegovi misli napraviti gostom prijetno in veselo gostovanje. Pozval je k mizi dvanajst oseb svoje strani, starčkov in starih babic, ki so živeli ubožno, v stiskah in v velikem pomanjkanji. Ti gostje prevrpljeni od tolike darljivosti in dobrotivosti so blagoslovljaje svojega dobrotnika se za mizo vsedli, jedli in pili, da se jim je serce v persih smejala, vživali so vsega, kakor in dokler se jim je ljubilo, in kar koli so si li poželeli vedili, in so bili veseli in tako zadovoljni, da nikoli ne tako.

Kar je pak njih gostitelja naj bolj veselilo, je bilo to, da so vsi gostje v tem bili ené misli.

Kadar so pa že vsega dosti imeli, in so se njih razjasnjene lica radosti svetile, je pristopil k njim Toulovec, in jih je prašal: kako jim je kej ta vesela gostija dopadla, in ali so tudi s tem *popolnoma* zadovoljni, kar jim je bilo iz dobre volje pripravljeno in na mizo dano? — Vsi so jeli iznova svojemu gostitelju se zahvalovati in ga blagoslovljati; ena sama babica, ktera je bila od starosti že vse zobé zgubila, je vstala in pravila: da jim je bilo vse prav in po volji in obilno napravljeno, da se ne morejo kar nič potožiti; vender pak pristavi, da k *popolnemu zadovoljenju* in veselju so manjkali na mizi med sladkarijami še *orehi k grudnju*. — Lovre Toulovec je zlivjal, kadar je te besede slišal, ker je stavo zgubil; in se je razljutil nad negodno in neprevideno željo, da se tudi *brezzobnim babam* ljubi *orehe* *gruditi*, ter je ukazal pri tej prici vsih dvanajst gostov svojih zvezati in je strašno smert za nje si vmislil. Dal je namreč dvanajst velikih sodov s žebliji gosto tako nabiti, da so špice notri bile obrnjene in povezane starce in babe vanje stlačiti, in je zapovedal jih iz stermega Vraclavskega verha, ki se do vasi Stradoune proteguje, doli spustiti, tako da so ubogi stari na celem životu pobodeni v svoji lastni iz toliko ran tekoči kervi vtopljeni v groznih mukah poginuti morali.

Ali ne dolgo potem se je Toulovec zavoljo tega okrutnega djanja skesal; serčna žalost se ga je lotila, začel je delati resnično pokoro za tolikere hudobije svojega poprejšnega življenja, je svoje posestva in vse, kar je imel Bogu posvetil, bolnišnico sozidal v Litomišlu in zraven nje cerkev, jo obdaril tako obilno, da se je vselej dvanajst starčkov in babic v nji do smerti živiti moglo; in potem je v zaupanji na milost Božjo in v pokornem pričakovanji izveličanja svoje duše v samoti svoje življenje sklenul.

Ta špitalska cerkev v Litomišlu je stala dolgo časa opuščena, dokler je bila pred nekimi 15 leti zopet popravljena, da se zopet služba Božja, zlasti za omenjene uboge, v nji opravlja.

Slovenska slovstvena zgodovina.

(Konec.)

Ravnikar učenik bogoslovja, pozneji Teržaški škof je dal natisniti bukvice: *Pripomoček Boga spoznavati* v letu 1813. Tudi je popravil: *sveto mašo*, ki jo je veliki-vikari in stolni prošt **Golmajar** prestavil. Enako je prestavil male povesti: *Zgodbe sv. pisma* od Kristofa Šmida. On je slovenščino čedaljebolj germanizmov očistil. Po njegovih vodilih je pisal oče našega slovenskega pesništva:

Valentin **Vodnik**, ki je spisal *kratko slovnico*, mnogo *družih spisov* in *venček lepih pesem*, od narodnega duha prečinjenih, katere so mu za veke ime v našem narodu ohranile. Nekatere pesnice dihajo visocega pesniškega duha; vse skupaj pak so lahke, v umevnem slovenskem jeziku spisane, in prav ljubo tečejo. Škoda, da jih še ni vsih na svitlem! Zapustil nam je tudi ta mož delo, zares neprecenljivo v mnogih zadevah, namreč: *besednjak*, jako obširen, dober, in ki je bil v podlago *besednjaku*, katerega je slovensko društvo v Ljubljani izdelalo. Iz tega njegovega dela se sprevidi globoka znanost, ki jo je mož v domačem jezikoslovju zadobil v tako kratkem času; se spozná, da je na tanjko poznal slovenski narod, se vvidi, da mu je le eno mar bilo notri do njegove žalostne smerti: čast in povzdiga svojega milega naroda. Niso ga ostrášili, niso mu vzeli glasu poslednji časi njegovih dni; njegovo truplo je sicer šlo v kraj miru in se je že davno spepelilo; duh pak ostane večno med nami.

Kmalo po Vodnikovi smerti (umerl je 8. januarja 1819) je prisvetila krasna luč, ki je razsijala nebeške žarke po slovenski zemlji. Ta svitla luč je *slovnica* našega učenega rojaka, gospoda **Metelko-tn**, tiskana v letu 1825 v Ljubljani. To delo je zdanilo slovenske okrajne, je prederlo ostale tmine slovstvenega polja, je razgualo poslednje megle iz naših ravnin, in je blagodarno živivno solnce sedanjim slovenskim domoljubom, delajočim za mili globoko padši narod. Zmed vsih slovníc, ki so bile pred njo in za njo spisane, se nam ona svetli, kot edino neprecenljiv biser; njena krepost ostane stanovitna. Vsi poznejši slovnícarji so skozinskozi dobili luč od njenega leska, in njihove slovnice so le iznutki iz tega v resnici mojstrovsko izdelanega poslopja, ali pa so spisane za posamezne stranke, za oddelke slovenskega naroda, ki so jih že naši časi zbudili. Ta slovnica ima lasten čerkopis, ki pa nikdar občne veljavnosti dosegel ni in tudi upeljan ni biti mogel zato, ker je imel preveč in preostrih nasprotnikov, opoveravcev in sovražnikov. Čerkopis je sam un sebi izversten in popolnoma zadostiven v vsem in povsod; ali prepozno se je porodil. Dasiravno se je narod knjig v tem čerkopisu tiskanih močno bal, so se vender tudi ene bukve tega pravopisa po deželi brale. Ranjki Kopitar je spoznal neprecenljivo vrednost tega čerkopisa, po katerem samem je vse razločno kakor v govorjenji tako v pisanji, in se je bil tudi očitno zanj potegnil, pa prepozno in za zdaj zastoj. Res je kar nam je sam učeni mož rekel: Vsaka dobra reč ima na svetu sovražnike in kolikor veči je nje blagor, toliko serditiši zatira se; pa resnica vender le prej ali potlej vse premaga. —

Slovnica je deo skozinskozi z globoko premišljenostjo spisana, je sostava modroslovskega jezikoslovca. Zatorej se je je pa tudi težko iz-

učiti. Pogostoma se ima jemati v roke, z vednim premislikom in večkrat in večkrat brati; potem še le pravi sad obrodi in podá sladek vžitek poterpežljivemu bravcu. Polglasnik Metelkotov je že marsikterega zbudil k premišljevanju, ki je s smehom to slovnico v roke vzel, in blagor Slovincu, ki je bil po njem zbujen. Gotovo je njegov jezik čist in gladak, lep in pravilen. Od kod si je naš mojster Koseski tako moč, gotovost in lahkoto v slovenskem jeziku, v njega stavbi besed in v izrazu govora pridobil, da njegov jezik zdaj gromi kot reka pri visocem vodopadu, zdaj šumlja kot med lahnm vetercem peresa na olši v gaju, da teče tukaj mirno tam mogočno, da zveni kot glas srebrá? Z nikomur drugim si ni prilastil tacega vladanja, kakor s pogostim branjem imenovane slovnice, kar nam je tudi sam g. Metelko pri razlaganji ove zgodovine pravil. Naš globokoumni ga Podgorski kaže z mogočnostjo in krasoto, ki ju vidimo v njegovih lepih sestavkih, da je njegov slovenski jezik na podlagi Metelkotove slovnice sozidan, da vé za sleherni kot tega mogočnega poslopja. Naš verli narodni g. Poženčan in izverstni g. Verne; v spisih obeh teh mož, kdo ne vé od kod izverstnost in blagozvučnost v njenem jezici?

Pravila slovnice so iz naroda vzete; zatorej je pa tudi delo kot čisto zlato, in one so jej ravno zató obveljava v narodu zagotovile. Po njej so se z malimi izjemki ravnali vsi pisatelji, kar jih vidimo na slovstvenem našem polji po letu 1825, in dandanašnje so spisi po Metelkotovi slovnici spisani, zares naj lepsi in čisteji, akoravno imajo po družih ravnalih sestavljeni tudi visoko eni celó neprecenljivo vrednost. —

Naprej so po nji pisali:

Zalokar, duhovnik v ljubljanskem semenišči. Od tega moža imamo: *Molitevne bukvice za mladost*. Prestavil je dalje: *Tomaža Kempčana*; *Bukvice od Kristusovega terpljenja*, *Katekizem*, *Kratko poučenje* i. t. d.

g. **Jožef Burgar**, duhovnik v ljubljanski duhovščini, sedaj Šmartinski dekan pri Lillii, je prestavil v prav dobri slovenščini: *Nedolžnost preganjana in povelšana* (Marica) *Eustahi*, *Premišljevanje sv. Terezije*, *Leseni križ ali pomoč v sili* i. t. d.

g. **Blaž Poločnik** je spisal pesmarico: *Scete pesmi*, ki so skozinskozi izverstne, polne pesniškega božjega duhá, in so zlat biser na našem slovstvenem duhovskem polji. Slovenski narod jih z veseljem prepeva! V vsakem slovenskem svetišči se že prepeva njegova *Slava Marije*, povsod zvenijo njega nebeški glasovi, ktere je za veke oživel v kerubov soglasje naš neumerjoči mojster glashenstva, slavnoznani gospod **Gregor Rihar**. — Spisal nam je še konečno ta imeunitni mož našega slovstva: *Molitevne bukvice in slovnico*; posledajo že z novim pravopisom.

Pekec, kaplan pri sv. Jakopu v Ljubljani je spisal: *Razlaganje dopoldanske službe božje*; *Postne kazanja* (pridige) i. t. d.

Leto 1830 je pa zbudilo: *Krajnsko Čebelico*, na svetlobo dajano po Mih. **Kustele-u**. V njo je med družimi izverstnimi spisatelji kakor **Žemlja** i. t. d. tudi neumerli **Prešern** marljivo dopisoval. Krajnska Čebelica je tedaj druga izbudnica vsega potem spisane-ga, kar ni duhovskega bilo. Krepko nam je narodila pet lepih rojev, kterih je poslednji v letu 1848 beli dan zaugledal. Veliko je pomagala pridna čebelica tudi po družih krajih Slovenie buditi sinove za unemarjeni narod. Jele so se nabirati in zapisavati narodne pesmi,

kterih imamo že dozdej pet zvezkov, in ki se še vedno marljivo zapisujejo. Pregnani Poljec **Koritko** jih je lep venec nabiral; sedanji marljivi nabiravci narodnih pesem so dalje še gospodje **Majar, Kobe, Volčič, M. Valjavec**. — Rekli smo narodne pesmi so se jele zapisavali; zbudili so se vnovič glasovi v domači lipi, ki je veselo zazelenela; vlastenci so se zbudili po vsi Slovenii in vse je hrepnelo po enem kar jim je še manjkalo, po zaželjenem sredstvu. In glej v letu 1843 je prisvillole tudi to v Slovenii; zbudil se je namreč njeni naj lepši kras, ljubljene no zlate **Novice**, sedaj skoraj polovici sveta slavno znane. One so jutrenica našega prostega ljudstva, ker po njih se je začelo tudi duniti njemu, ki je v enem obziru popolnoma v gosti tmi tavalo, v globocem spanji oklenjeno ležalo, ki je dergetalo v mrazu nezavistja. In kmalo se je pokazala luč in svetloba v zapuščenem, na novo prerोजना. Krasen venec za dom in narodnost plamtečih Slovencev se je zbral okoli zvezde; kateri naj ljubeznjivi Bog pozne čase včakati dá, okrog preslavnega gospoda **Bleiwelsa**, vrednika **Novic**. Ta blagi gospod je užigal v narodu nebeško luč, **narodno zavednost** in smemo reči, svojo nalogo je spolnil. Že je zbudjen **narod**, že diha in poganja *božje sveto zavestje* v narodu, že gori njegova luč s plamenom neugasljivim. Serc in serc so vnele njegove **Novice**, katerim bi bilo za nekoma pozebló čutje do mile domovine, ako bi ljubljernih ne bilo. Ranjki **Prešerin**, g. **Koseski, Stanik**, gospodje **Majar, Malavašič, Poženčan, Cigale, Ledinski, Oliban** in neunenljivi **Vertovec** i. t. d. i. t. d. so lepšali list s svojimi umotvori, razua verste naj novejših krepkih spisateljev kakor gospodje: **Cegnar, Podgorški, M. Valjavec, Verne** i. t. d. ki zdaj neutrudljivo za blagor naše mile domovine neprenehoma skerbijo in delajo. Ravno po **Novicah** je prišla skorej vsa omika Slovencev, je prišel bolj omikan jezik med narod, kateri se je v njih od dne do dne bolj čistil. One so zerkalna prava podoba našega krepkega naroda. Častil bo **Novice** pozni Slovenec in blagoslovil bode prah moža, ki jih je sklical v življenje. Z **Novicami** živi g. **Bleiwels** v sercu celega slovanskega naroda; kjer se čuje Slave glas, tam se tudi s češčenjem imenuje njegovo ime. Kako bi pač mi Slovenci ne mogli imenovati s poštovanjem tega moža, ako pogledamo na preteklost našega slovstva, če pogledamo v serce našega naroda. Kje bi bili še Slovenci brez njegovih **Novic**, kakšno dobroto bi jim bili prinesli naši gromonosni časi, ko bi **Novice** ne bile ogladile poti, ko bi ne bile one blagra domovine izrekle? Le po njih edinih smo dobili perve knjige nove verste v roke, ki so v njihni in v vsih Slovencev lepi ponos.

Opomniti moramo tudi „Drobtinec“ tih ljubih cvetic štajerskega slovstva, ki so zbudjene po slavnem gospodu knezoškofu **M. Slomšek** lavantinskem, že letas 9. tečaj ugledale. Kakor je prečastiti gospod še opat v Celji gorel ves svoj narod, tako še dihajo letašnje Drobtince vročo preserčno čisto ljubezen do našega naroda. On je prava luč vsemu našemu duhovstvu, ki razjasni tomine, prežene meglé; njegov zgled je naj lepši vsim višjim, ki imajo svetiti svojim ovčicam. Bog ga ohrani še dokaj dokaj let zdravega in veselega med nami, ker zgledi mož na taki visoki stöpinja, kakor je prečastiti gospod knezoskof, vedno zbudjajo nove moči, stvarijo zlate dela v prid narodu, ki se po njih osrečuje, dokler se oblaži! Cena ali vrednost Drobtinc je v vsih časnikih izrečena, zatorej jo mi popisovali opustimo.

Novice so izdale, kakor smo že prej rekli vse dela rajncega Matija **Vertoveca**, in jih še zdaj izdajajo. *Kinetijska kemija* in *Vinoreja*, kakor tudi *Občna povestnica*, kar je ranjki spisal in kar smo je dosedaj brali, je za narod čisto zlató. Ne samo v tekoči, lepi, razumljivi in opitjeni besedi so vse dela tega moža spisane, tudi njihni pomen in nauk kažeta, da je ranjki povsod odgovor dati vedil, kjer si ga le poprašal. Naravoznanec je bil Vertovec, zraven pa duhovnik, učen, pebožen, pa vendar vesel mož v svojih spisih. Njegova proza je v izgled vsim pisateljem, ki hočejo za prosti narod pisati. Žalibog, da nam je mož vse premalo zginil zmed naše srede.

Dalje so izdale Novice tudi zaklade g. Ivana **Koseskega-Vesela**, prve zvezde naših še živečih verlih pesnikov. Njegova *Devica Orleanska* in „*Mesinska nevesta*“ ste izgled naj izverstniši prestlave tega reda, ki jo dozdam v slovenskem imamo. Globoko premišljenost kaže vsaki stavek, ki ga je njegova neutrudljiva roka zapisala. G. Koseski je znamenit zavoljo visoke povzdige našega slavenskega jezika ne samo med Slovenci, temuč tudi med drugimi Slovani. Njegov jezik je čist, visok, jasno doni in je tekoč, kakor ga samo v Prešernu enacega najdemo. Zidan je na Metelkotovi slovnici in zatoraj je tudi tako izversten in krasen, posebno v njegovih poslednjih spisih. Koseskega pesmi dihajó visokega duba, in pričajo o nadušenju pesnika. Mnogo njegovih pesem tirja znanost slovanske zgodovine, natanjčen premislek, sicer se ne dajo razumeti. Koseskitovi šestomeri (hexametri) so dozdam nepreseženi ostali, in vsi Slovenci, ki so se poskusili v tem merilu, so dalječ za Koseskitovimi šestomeri ostali. Njegov prevod *Iliade* je krepak, se lahko bere; jezik v njej je mogočno čist in lepo vstvarjen. Spisi tega učenega visocega pesnika so posebno priporočiti slovenski mladini in tistim Slovencem, ki se jezijo o pomanjkanju izrazov v svojem maternem jeziku, in o njega nepripravnosti za visoke čutenja ino misli.

Leta 1847 so prišle tudi: *Poezije Franceta Prešerna* na svetlo. Milina jezika, krasne misli, naj gorkeji čutenja liriškega pesnika, ljubeznjive besede, tihomirno zvenenje njegovega govora, vedna premenja meril, naj čistejši stih, čisto naroden duh in visoka umetnost v obdelavanji svojega predmeta, vse to ga stavi med prve liriške pesnike celega slovanskega naróda, da celó med pervake lirikov svetá. Ponosni smemo biti Slovenci na tega mojstra pesnikov, cela Jugoslavija ga še ni porodila takega moža, on je edini te verste, zatoraj lahko rečemo z našim g. Podgorskim

Vekoma Prešern živi!

To je kratek pregled našega slovstva do leta 1848.

Ivan Valjavco.

Pridjani ste obljubljeni sliki k Ambidravom.

Kalle
Kornel
Kotler
red. a. Americk
fel. Videl Tojndis
Laurit.
Americk
Bandaq
Klaus
Klanze II.
Rechnungsbill
1+1+1

III.

K a z a l o.

P e s m e.

	Stran.		Stran.
Bčela o novem letu	1	Javbrama	67
Pesen jetnikova	9	Vzhod solnca	70
Ti moj oče	33	Slovencom znana Šimbilja	78
Prijatlu	41	Virgiljevo poljodelstvo	86
Vijolica	49	Procesia rešn. Telesa na	
Slovó	65	Laškem	102
Zla udova	73	Slovstvena zgodovina	108
Godci sv. Joba	89	Libanske cedre	111
Nevmerlost	121	Tapvrivs	125
Pobožni starček	137	Navade primorskih Sloven-	
Kvatrni večer	145	cov	146
Sotrpinka	153	Dvor Dragotina velicega	150
Sinonove laži	169	Rimski žerovi	151
Blagi sin	185	Macron	166
Koledarska	199	Vrabc	171
		Vražje primorskih Slovincov	178
		Običaji Turkov	182
		Pomenki o družtvu sv. Mo-	
		hora	187
		Valenje tičev	191
		Prebivavci južne Afrike	197
		Nekaj o slov. petji	203

P o v e s t i.

Fedor in Olga	I—129
Saladin in Joanitarji	94
Obraz z gor	137
Prigodbe na poti	153
Bukva na Tominskem	183
Grobni kamen	193
Toulovec Lovre	202

Znanstveni sestavki.

Odgovori na vprašanje druž-	
tva za jugosl. povestnico	4
Hajduki	5
Želja jezikoznanska	7
Libanon	14
Žabljak	21
Novo leto	25
Običaji Arabljanov	39
Kemperle Štefan	43
Nemški Rovt	53

Z m e s.

Smešnice. 8, 40, 48,	
56, 64, 80, 128, 160, 176	
Zvestoba hiene	15
Pregovori 8, 24, 32, 104,	
176, 200	
Čuden prigodek	24
Knez Kavnic in židovi	40
Modri odgovori	56
Napoleona naj lepši dan	72
Nizozemski bedni	88
Slovstveni glasnik { v vsakem	
Drobtince { listu	

K a r a t o

Strana	Priloga	Priloga	Priloga
87	1	1	1
70	2	2	2
78	3	3	3
80	4	4	4
101	5	5	5
108	6	6	6
111	7	7	7
122	8	8	8
140	9	9	9
150	10	10	10
151	11	11	11
160	12	12	12
166	13	13	13
171	14	14	14
178	15	15	15
182	16	16	16
187	17	17	17
191	18	18	18
197	19	19	19
203	20	20	20
	21	21	21
	22	22	22
	23	23	23
	24	24	24
	25	25	25
	26	26	26
	27	27	27
	28	28	28
	29	29	29
	30	30	30
	31	31	31
	32	32	32
	33	33	33
	34	34	34
	35	35	35
	36	36	36
	37	37	37
	38	38	38
	39	39	39
	40	40	40
	41	41	41
	42	42	42
	43	43	43
	44	44	44
	45	45	45
	46	46	46
	47	47	47
	48	48	48
	49	49	49
	50	50	50
	51	51	51
	52	52	52
	53	53	53
	54	54	54
	55	55	55
	56	56	56
	57	57	57
	58	58	58
	59	59	59
	60	60	60
	61	61	61
	62	62	62
	63	63	63
	64	64	64
	65	65	65
	66	66	66
	67	67	67
	68	68	68
	69	69	69
	70	70	70
	71	71	71
	72	72	72
	73	73	73
	74	74	74
	75	75	75
	76	76	76
	77	77	77
	78	78	78
	79	79	79
	80	80	80
	81	81	81
	82	82	82
	83	83	83
	84	84	84
	85	85	85
	86	86	86
	87	87	87
	88	88	88
	89	89	89
	90	90	90
	91	91	91
	92	92	92
	93	93	93
	94	94	94
	95	95	95
	96	96	96
	97	97	97
	98	98	98
	99	99	99
	100	100	100